

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Пислар А. Б. Становлення особистості професіонала у постковідному просторі.....	115
Подорожний В.Г., Почвірна А.В. Психологічні особливості дистанційного навчання як предмет теоретичного аналізу.....	116
Попович І. С. Дослідження психоемоційних станів педагогів у ковідний період...	118
Саранча І.Г. Мотиватори у роботі викладача в сучасних реаліях вищої освіти.....	121
Старова Ю.В., Сливка Б. О., Сливка І. О. Формування фахових компетентностей фахівців філологічного напрямку у постковідному просторі вищої освіти.....	123
Старова Ю.В., Барановська О.В., Юріна М.М. Постковідне майбутнє вищої освіти: особливості та перспективи.....	125
Старова Ю.В., Барчій М.В. Становлення особистості: персоногенетичний контекст.....	127
Старова Ю.В., Бобаль Т.І., Тенкач В.В. Психологічні наслідки пандемії covid-19 у житті сучасного студента.....	129
Старова Ю.В., Реплюк Е.С. Постковідне майбутнє вищої освіти та сталий розвиток: аналітичний огляд наукових публікацій з міжнародних видань.....	131
Старова Ю.В., Шеверя Р.Я, Шекмар А.В. Вплив інтернет-тренінгів на психологічний потенціал особистості в постковідному просторі сучасної освіти.....	133
Старова Ю.В., Шпак Н.Ю. Психологічний захист сучасного студентства у постковідному просторі.....	135
Староста В.І. (Не) змішане навчання у постковідний період у контексті професійного та особистісного розвитку студентів: погляди аспірантів та викладачів.....	137
Visnyuk I.M. Dolunnui S.S. Mediaimmunity in the context of using the positive the experience of the covid-19 pandemic.....	139
Човрій С. Ю. Посткоронавірусні трансформаційні процеси у вищій освіті.....	142
Шебанова В.І. Застосування методу аутогенного тренування при наданні психологічної допомоги особистості у постковідному просторі.....	143
Щербан Т. Д., Гоблик В. В. Психологічні особливості агресивної поведінки студентів у постковідному освітньому просторі.....	145
ЩЕРБАН Т. Д., ДІДИК Я. В. Психологічні особливості акцентуації характеру підлітка в умовах пандемії коронавірусу.....	147
СЕКЦІЯ 3. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	150
Varchi V.V., Achilova V.M. Psychological aspectsof learning English grammar.....	150
Барчі Б. В., Берец А.С. Психологія навчання іноземної мови.....	152
Барчі Б. В., Дерич Є. В. Навчальна мотивація у вивченні іноземної мови.....	154
Varchi V.V., Klots Yu.M. Factors of effective English mastering.....	156
Барчі Б. В., Луганська Д. О. Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у дітей дошкільників.....	158
Барчі Б. В., Морданинець С. І. До проблеми компетенцій майбутнього філолога.....	160
Барчі Б. В., Одошевська Є. С. Психологічні аспектираннього вивчення іноземної мови.....	163
Барчі Б. В., Соколова В. О. Психолінгвістичні аспекти навчання іноземної мови.....	166
Варга Л.І. Перспективи застосування мобільних додатків як засобів формування лексичної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	168
Гарапко В. І. Ризики відсутності традиційного освітнього процесу у закладах освіти протягом пандемії COVID-19 (на матеріалах ЮНЕСКО).....	171

закріплення знань та відпрацювання навичок. У результаті вивчене не залишається у довгостроковій пам'яті слухача на рівні когнітивних процесів відтворення, впізнавання або згадування [4].

Пропонуються певні постулати, апробовані автором упродовж багаторічної практики викладання, які в сполученні уже з відомими методами та прийомами допомагають значно підвищити ефективність навчання та вивчення іноземної мови: враховувати психолінгвістичні особливості слухачів певного національно культурного простору та особливості культури народу, мова якого вивчається; за допомогою спеціальних вправ переводити пасивний словниковий запас у активний; навчити швидко трансформувати свої думки на іноземну мову, користуючись власним активним словниковим запасом; систематично закріплювати матеріал; головне – це не обсяг навчального матеріалу, наданого викладачем, а обсяг матеріалу, який слухач в змозі запам'ятати; новий матеріал повинен залишитися у довгостроковій пам'яті слухача на рівні когнітивних процесів відтворення, впізнавання або згадування.

Отже, для задоволення потреби сучасного суспільства щодо вивчення іноземної мови необхідно пропорційно поєднувати класичну методику та нові тенденції, з обов'язковим урахуванням психолінгвістичних особливостей людей, які навчаються.

Література

1. Мороз Л. М. Психолінгвістичні засади навчання німецької мови як другої іноземної з позиції концепції багатомовності. / Л. М. Мороз // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету / Чернігівський нац. Пед. Ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2011. – Вип. 92. – С. 203-208.

2. Окопна Я. В. Психолінгвістичні засади формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності майбутніх працівників туристичної сфери / Я. В. Окопна, К. М. Чала // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – № 1. – С. 193-197.

3. Cenoz J., Hufeisen B., Jessner U. Cross-linguistic influence in third language acquisition: psycholinguistic perspectives / J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner. – Clevedon: Multilingual Matters, 2001. – 197 p.

УДК 372.881.111.1.

ВАРГА Л.І.

Мукачівський державний університет

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЯК ЗАСОБІВ
ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ
НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

В епоху активного розвитку новітніх інформаційних технологій відкриваються ширші перспективи для розв'язання важливих завдань підвищення ефективності навчального процесу. Для сучасного покоління студентів використання таких засобів, як інтернет і мобільні пристрої є невід'ємною і цілком природною частиною їхнього життя. Завдання сучасного викладача перетворити гаджети із засобу комунікації і розваги у засоби навчання, підвищення ефективності навчального процесу, скорочення часу на засвоєння лексичного матеріалу через застосування М-навчання зокрема мобільних додатків.

Лексична компетентність є мовною основою професійно-комунікативної компетентності, їх можна розглядати як динамічну єдність: лексична компетентність формується в процесі комунікативної діяльності студентів, а комунікативна компетентність удосконалюється під час становлення лексичної компетентності, тобто їх формування взаємозалежне [1], [2].

Нові можливості для збільшення словникового запасу студентів, закріплення і збереження лексичних одиниць у пам'яті й організації більш інтенсивного тренування їх уживання, для якісного їх використання в комунікативному процесі відкриваються у зв'язку з значним поширенням мобільних технологій. Основні переваги мобільних технологій для навчання – це мобільність користувачів і можливість постійного підключення до мережі Інтернет. Ці можливості дають значний потенціал для інноваційного використання мобільних технологій в освіті. Крім того, мобільні пристрої набрали популярності через доступність великої кількості простих у використанні мобільних програмних додатків.

Мобільні пристрої володіють широкими можливостями для організації занять з іноземної мови. Робота зі смартфонами й планшетами на занятті з іноземної мови дає змогу працювати з автентичними матеріалами, спонукає студентів до творчості, мобільності, гнучкості в мисленні. Завдання, що передбачають використання мобільних пристроїв, сприяють розвитку комунікативної, міжкультурної, інформаційної, когнітивної, а також соціальної компетентностей. Мобільні пристрої поєднують працю та навчання, уможливають у будь-який час і в будь-якому місці збирати, оцінювати й обробляти інформацію, вчитися в реальному контексті [3]. М-Learning (мобільне навчання) дає можливість використовувати віртуальні навчальні середовища, які дозволяють групувати учасників навчального процесу з метою подальшого виконання ними певних ролей і завдань, а також оцінювати їх успішність у межах структури курсу. Віртуальні навчальні середовища поділяються на такі, що мають портали для вчителя (Moodle, Edmodo, Fronter, Blackboard, Ilias, Smart School та ін.) та без порталів (LinguaLeo, DuoLingo, Busuu тощо) [4]. За критерієм доступності можливий поділ на платні (Frog, Kaleidos), із платними та безкоштовними пакетами (Easygenerator та ін.), безкоштовні (Edmodo, Sloodle) [4]. Віртуальні навчальні середовища використовуються для засвоєння теоретичних знань, розвитку умінь і навичок. Варто звернути увагу

на переваги середовища Edmodo: безкоштовність; мобільна версія та зручний інтерфейс, можливість прикріплювати медіафайли зі свого ПК у текстовому, графічному, відео- чи аудіоформаті [4]. Ефективним є використання віртуальних навчальних середовищ як платформ. Це сприяє поєднанню M-Learning з аудиторною роботою

Значний методичний потенціал для формування лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей має ігрова платформа для навчання Quizlet, що дає змогу як використовувати вже створений іншими користувачами так і формувати власний контент, що є на нашу думку значною перевагою, оскільки не обмежує викладача у виборі матеріалу і дає широке поле для формування власного пакету портфоліо для студентів різних спеціальностей. Студенти отримують доступ до створеного викладачем навчального пакету через посилання та можуть вивчати лексичний матеріал з будь-якого пристрою, що має доступ до Інтернету. Опції в Quizlet дозволяють створювати мемо-картки для вивчення лексики з різними видами семантизації (на вибір викладача) – з перекладом на рідну мову, з використанням фото та способом опису явища/предмета мовою, що вивчається. При вивченні лексики студенти мають можливість задіяти крім візуального також і аудіоканал.

Для формування лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей корисною є також ігрова платформа для навчання (gamebased learning platform) Kahoot, яка дає змогу створювати багатокористувацькі вікторини [4]. Студенти можуть виконувати створені викладачем тести з будь-якого пристрою, що має доступ до Інтернету. Створені в Kahoot завдання дозволяють долучати до них фотографії і відеофрагменти. Темп виконання вікторин, тестів регулюється шляхом введення часової межі для

кожного питання. Для участі в тестуванні студенти повинні відкрити сервіс і ввести PIN-код, який надає викладач. Додаток Kahoot може використовуватися для тренування та закріплення вживання лексичних одиниць студентами та отримання зворотного зв'язку.

Таким чином, аналіз потенціалу мобільних додатків для вивчення іноземної мови на сьогодні дає можливість стверджувати, що розроблена значна кількість мобільних додатків і програм для вивчення іноземної мови, спрямованих на формування і розвиток лексичних і граматичних навичок. На жаль, ми змушені констатувати, що розробники приділяють мало уваги створенню додатків, які містять професійно орієнтовані завдання для вивчення іноземної мови професійного спрямування.

Література

1. Ярема І. А., «Зміст формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому говорінні студентів металургійних спеціальностей»/ І. А. Ярема// *Запорізький національний університет, Серія : Педагогічні науки* - 2012. - Вип. 1 (17). - с. 197–2013,

2. Тернавська Л. М. «Формування іншомовної лексичної компетентності студентів немовних ВНЗ засобами фразеології» / Л. М. Тернавська, О. А. Шауерман // *Вісник*

Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія - № 1 - 2015. - с. 188–192.

3. Qing-Ke F. «Trends in mobile technology-supported collaborative learning / Fu Qing-Ke, and Gwo-Jen Hwang // A systematic review of journal publications from 2007 to 2016.» *Computers & Education.* - № 119. – 2018 - 129-143.

4. Щерба Н. С. «Використання віртуальних навчальних середовищ Edmodo та Easygenerator у професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови» / Н. С. Щерба // *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури* - 2017.

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051]:004(410) (043.5)

ГАРАПКО В. І.

Мукачівський державний університет

РИЗИКИ ВІДСУТНОСТІ ТРАДИЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ПРОТЯГОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19 (НА МАТЕРІАЛАХ ІЮНЕСКО)

Глобальне закриття закладів освіти, повний перехід на дистанційну форму у відповідь на пандемію COVID-19 представляє безпрецедентний ризик для освіти, захисту та добробуту дітей/студентів. Нещодавно Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Антоніу Гутерріш закликав уряди та меценатів надавати пріоритет освіті для всіх дітей, включаючи найбільш маргіналізованих, а Глобальна коаліція з питань освіти була створена для підтримки урядів у зміцненні дистанційного навчання та сприянні відновленню закладів освіти [1].

Хоча світове наукове товариство освітян ще не має достатньо доказів для вимірювання впливу відвідування закладів освіти на ризик передачі хвороби, проте шкідливі наслідки повного переходу на дистанційну форму освіти таких закладів є безперечними і впливають на безпеку, добробут та навчання дітей/студентів, про що свідчать матеріали та документи багатьох держав [4; 5; 10]. Переривання освітніх послуг також має серйозні, довгострокові наслідки для економіки та суспільства, зокрема, такі як збільшення нерівності між класами суспільства, погіршення результатів охорони здоров'я та зниження соціальної згуртованості населення. У багатьох країнах дані про поширеність вірусів є неповними, і особи, що приймають рішення стосовно освітнього процесу, повинні все робити для того, щоб якнайкраще оцінити ситуацію в контексті неповної інформації та невизначеності. Національні уряди та партнери повинні одночасно працювати над пропагандою та захистом права кожної дитини на освіту, охорону здоров'я та безпеку, як це визначено в Конвенції про права дитини. Інтереси дитини повинні бути першочерговими [2; 4; 6].

Лідери країн стикаються зі складними та невизначеними компромісами, оскільки вони думають як пом'якшити блокування систем функціонування суспільства і освіти зокрема. Контекстуалізація та безперервна адаптація

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>